

۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۹

ممنشر شده در وبسایت: moforoughi.com

Reference:

نحوه تشخیص اعتبار گواهینامه های ISO
محمد فروغی

آنچه ابتدا باید بدانیم:

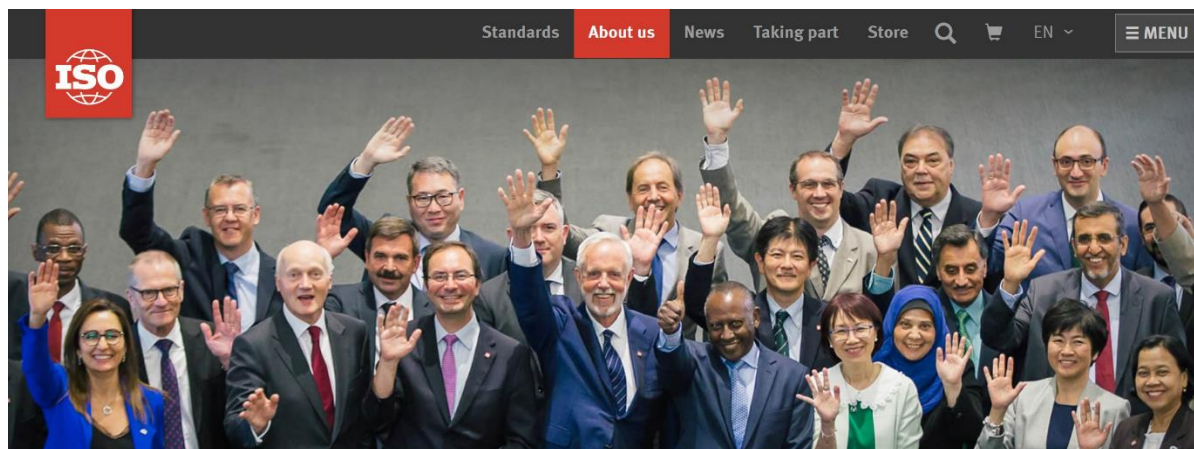
در سرتاسر دنیا شرکت ها به دلایل مختلفی اقدام به دریافت گواهینامه از مراجع و یا مراکز ثبت و صدور گواهینامه می نمایند، به طور مثال:

- نشان دادن انطباق محصول و یا خدمات خود با معیارها و استانداردهای ملی یا بین المللی
- تبلیغات و جذب مشتریان بیشتر
- الزام شدن از سوی سازمان یا نهاد دولتی
- الزام شدن از سوی مشتریان و یا شرکای تجاری خود
- توسعه ساختاری استاندارد در سازمان خود
- توسعه صادرات و همکاری با شرکت های بین المللی

شرکت ها ممکن است این گواهینامه ها را از مراکز مختلف ثبت و صدور گواهینامه دریافت کنند، به طور مثال:

- گواهینامه های سلامت محصولات غذایی از یک نهاد نظارتی
- گواهینامه بهره برداری از نهاد قانونی
- گواهینامه انطباق با یک مدل ارزیابی مثل EFQM از یک شرکت خصوصی یا پژوهشگر
- گواهینامه انطباق با یک استاندارد ملی یا بین المللی از یک مرکز ثبت و صدور گواهینامه

گواهینامه های "ISO" یا "آی سو" که در ایران به اشتباه "ایزو" تلفظ می شود، منظور گواهینامه هایی است که شرکت ها از مراکز صدور گواهینامه یا به اختصار CB ها (Certification Body) طی فرآیندی مشخص، به نشانه انطباق سیستم یا محصول و یا خدمات خود با استانداردهای منتشر شده سازمان جهانی استاندارد سازی یا به اختصار ISO (International Organization for Standardization) دریافت می کنند.

"ISO" معتبرترین و متداول ترین سازمان غیر دولتی و مستقل تهیه، تدوین و انتشار استانداردهای بین المللی است. این سازمان بین دولتی در سطح وسیع به وضع استانداردهای کلی و جزئی برای هماهنگ کردن استانداردهای متفاوت جهانی می پردازد. در عمل "ISO" به صورت یک کنسرسیوم با ارتباطات قوی با دولت ها فعالیت می کند. این سازمان انواع استانداردهای تجاری و صنعتی جهانی را تعیین می نماید. مرکز ایزو در ژنو سوئیس قرار دارد. "ISO" کار رسمی خود را از تاریخ بیست و سوم فوریه ۱۹۴۷ آغاز کرده است. این سازمان به ترویج جهانی استانداردهای اقتصادی و صنعتی می پردازد تا مبادلات صنایع و فنون مختلف را در یک راستا هماهنگ کند.

	Standards	About us	News	Taking part	Store	Q	EN	MENU
Guyana	GNBS	Correspondent member	4	1				
Haiti	BHN	Correspondent member	6	1				
Honduras	OHN	Correspondent member	7	2				
Hong Kong	ITCHKKSAR	Correspondent member	250	3				
Hungary	MSZT	Member body	508	4				
Iceland	IST	Member body	141	3				
India	BIS	Member body	664	4				
Indonesia	BSN	Member body	260	4				
Iran, Islamic Republic of	ISIRI	Member body	643	4				
Iraq	COSQC	Member body	40	4				
Ireland	NSAI	Member body	342	4				
Israel	SII	Member body	256	4				
Italy	UNI	Member body	694	4				
Jamaica	BSJ	Member body	25	3				
Japan	JISC	Member body	718	5				
Jordan	JSMO	Member body	56	3				

سازمان بین المللی استاندارد سازی، با آنکه یک سازمان غیردولتی است، به دلیل این که استانداردهای این مؤسسه تبدیل به قوانین می گردد از بیشتر سازمان های غیردولتی قدرتمندتر است. امروزه نزدیک به ۱۶۴ کشور در این سازمان به عضویت درآمده اند که ایران نیز یکی از آنهاست. (<https://www.iso.org/about-us.html>)

مراکز صدور گواهینامه (CBs) که شما به عنوان یک شرکت یا Client به آنها مراجعه می کنید، با مراجع بین المللی ارتباطات و سلسله مراتبی مطابق جدول زیر دارند:

 <p>و ۹ سازمان دیگر</p>	 <p>اعتبار سنجی، آزمایشگاه و مراکز بازرسی</p>	 <p>ارزیابی انطباق سیستم های مدیریتی، محصولات، خدمات، پرسنل و سایر برنامه های مشابه</p>	 <p>تهیه، تدوین و انتشار استانداردهای بین المللی</p>	<p>ISO و سازمان های همکار</p> <p>در مجموع، امروز با بیش از ۷۰۰ سازمان بین المللی، منطقه ای و ملی همکاری می کند. که در اینجا برخی از آنها را می بینید. این سازمان ها در فرایند توسعه استاندارد و همچنین به اشتراک گذاری تخصص و بهترین شیوه ها شرکت می کنند.</p>
<p>AB (Accreditation Body)</p>		<p>مراکز اعتبار دهی</p>		
		<p>مراکز اعتبار دهی دو دسته اند یا تحت اعتبار IAF هستند (مثل DAAKS) یا تحت اعتبار مراجع مستقل فعالیت دارند (مثل ASCB) که با ISO و سایر سازمان های بالادستی می توانند ارتباط و تعامل داشته باشند. مثلا ISIRI یا سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران با ISO به عنوان عضو اصلی در تدوین و توسعه استانداردها همکاری می کند و NACI یا مرکز تایید صلاحیت ایران با IAF در زمینه اعتبار دهی استاندارد ISO۹۰۰۱ CB ها همکاری دارد. DAAKS آلمان با IATF در حوزه اعتباردهی سیستم مدیریت کیفیت خودرویی به CB های زیر مجموعه خود همکاری می کند.</p>		
<p>TL (Testing Laboratories)</p>	<p>IB (Inspection Body)</p>	<p>CB (Certification Body)</p>	<p>مراکز ثبت و صدور گواهینامه، بازرسی و آزمایشگاه های آزمون</p>	
			<p>شرکت های مختلفی با ملیت های متفاوت تحت اعتبار AB ها در سراسر دنیا همکاری می کنند. به طور مثال DQS یک CB آلمانی است که تحت اعتبار DAAKS آلمان فعالیت می کند. برخی از برندها همزمان CB، IB و TL نیز هستند و در هر ۳ حوزه خدمات ارائه می دهند.</p>	
<p>Branches / Agency</p>			<p>شعبه ها یا نمایندگی های مراکز صدور گواهینامه</p>	
<p>و بیشمار شرکت دیگر</p>	 <p>خدمات کیفیت آریا اس.جی.اس</p>	 <p>مرکز کیفیت دانش نوب نورد ایران نوبین آموز ثبت</p>	<p>CB ها برای توسعه فعالیت های خود به سایر نقاط دنیا اقدام به ایجاد شعبه یا نمایندگی در کشور های مختلف می کنند. به طور مثال شرکت "نوبین آموز ثبت" یکی از بیش از ۸۰ شعبه CB معتبر DQS آلمان است که در تهران دایر است.</p>	
<p>سایر</p>	<p>افراد</p>	<p>سازمان ها</p>	<p>سازمان ها، افراد و سایر</p>	
 <p>معادن، ساختمان ها و سایر</p>	 <p>افراد پس از طی کردن دوره آموزشی</p>		<p>در پایین سطح این زنجیره شرکت ها، افراد و سایر درخواست کنندگان گواهینامه های ISO قرار دارند.</p>	

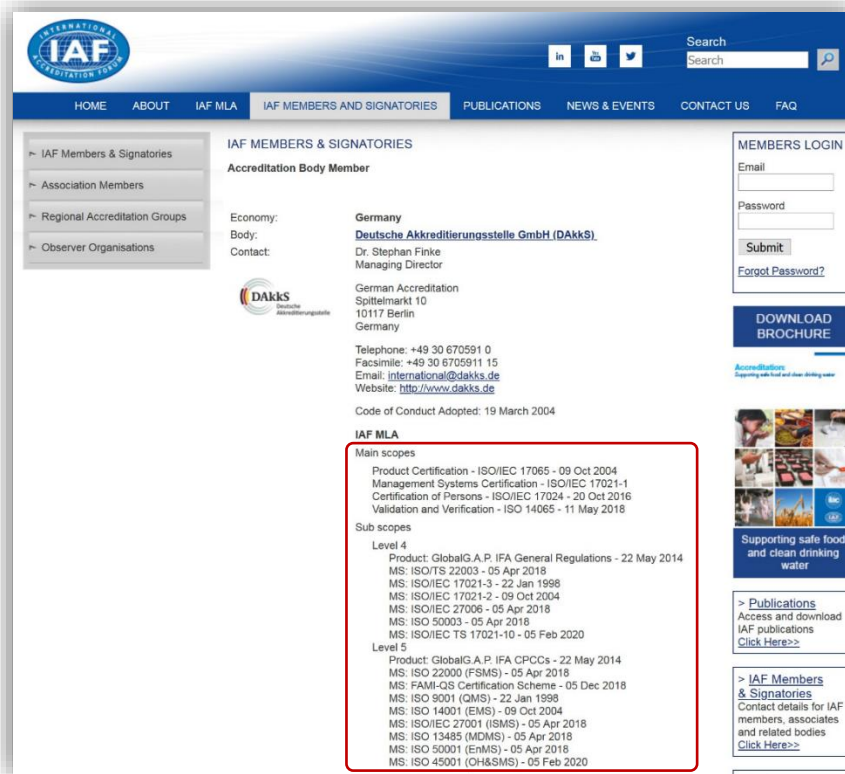
روش های تشخیص و اعتبار سنجی گواهینامه های ISO:

حال که با موقعیت و جایگاه CBها نسبت به مراکز اعتبار دهی بین المللی یا ABها آشنا شدید، می توانید جهت تشخیص و اعتبارسنجی گواهینامه یک CB مراحل زیر را طی نمایید:

- ابتدا از شرکت گواهی دهنده (CB) بپرسید تحت اعتبار کدام AB و چه کشوری گواهینامه ثبت و صادر می کنند.
- همانطور که در جدول توضیح داده ام، ABها دو دسته اند یا تحت اعتبار IAF هستند (مثل UKAS، DAAKS) یا تحت اعتبار مراجع اعتباردهی مستقل فعالیت دارند (مثل ASCB یا IAB) و به عبارتی CBها می توانند تحت اعتبار هر یک از آنها فعالیت کنند. شایان ذکر است ABهایی که زیر مجموعه و مورد تایید IAF (International Accreditation Forum) هستند، اعتبار به مراتب بیشتری دارند.

در ضمن ABها می توانند دولتی (مثل NACI ایران) و یا خصوصی باشند، که این موضوع بسته به شرایطی که سازمان شما دارد می تواند بر اهمیت یا کم اهمیت باشد. مثلاً فرض کنید شرکت ایرانی واقع در تهران می خواهد به آلمان صادرات کند، می تواند از CB که تحت اعتبار NACI ایران است و یا تحت اعتبار DAAKS آلمان است گواهینامه دریافت کند. در این شرایط به طور حتم از CB که از DAAKS آلمان اعتبار می گیرد، ارجحیت دارد. ممکن است آن CB هم از NACI ایران و هم از DAAKS آلمان اعتبار گرفته باشد که در این شرایط انتخاب با شماست و حتی می توانید ۲ گواهینامه از CB مورد نظر دریافت کنید، یکی با اعتبار NACI ایران و دیگری با اعتبار DAAKS آلمان.

- حال اگر AB زیر مجموعه IAF باشد:
برای اینکه تشخیص دهید AB معرفی شده مورد تایید IAF است، کافی است از طریق این لینک https://www.iaf.nu//articles/IAF_MEMBERS_SIGNATORIES/ وارد سایت IAF شده و پس از انتخاب کشور مربوطه، نام AB معرفی شده را بیابید.
به طور مثال من کشور آلمان را انتخاب و AB با عنوان DAAKS را یافتم:

در پایین همین صفحه می توانید ببینید که این AB مجاز به اعتباردهی چه استانداردهایی است، چرا که ABها مجازند فقط در حوزه استانداردهای مورد تایید IAF به CBها اعتبار دهند. به مثال همانطور که در تصویر می بینید DAkkS آلمان مجاز به اعتباردهی چندین استاندارد از جمله ۹۰۰۱، ۴۵۰۰۱ و ۱۴۰۰۱ است.

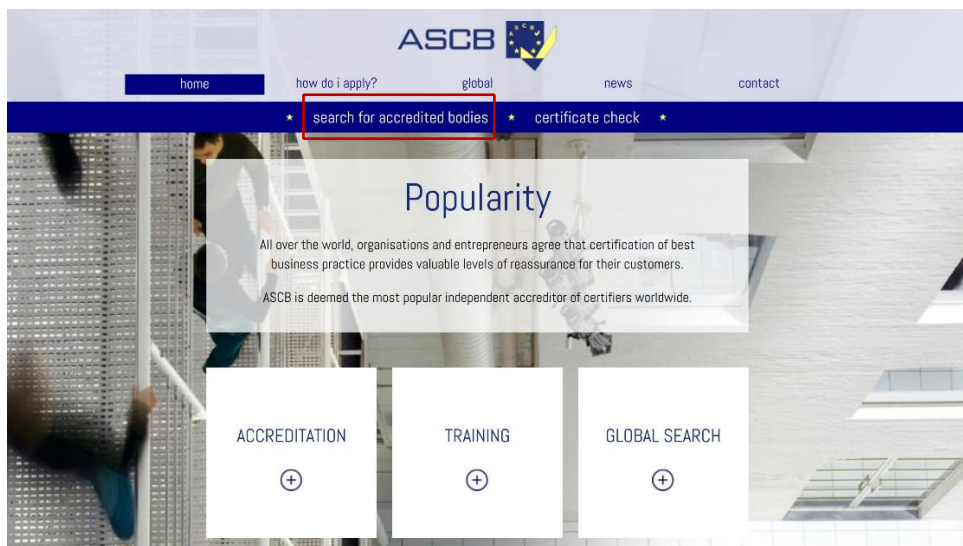
در گام بعد به وب سایت درج شده در همین صفحه مراجعه و نام CB مورد نظر خود را جستجو می کنید. معمولا در وب سایت ABها نام و مشخصات دفتر مرکزی CB مورد نظر درج می شود، که می توانید با وارد شدن به وب سایت هدینگ یا دفتر مرکزی آن CB اطلاعات و مشخصات شعبه و یا نمایندگی مستقر در ایران آن CB را بیابید.

- حال اگر AB زیر مجموعه IAF نباشد، پس زیر مجموعه یک مرجع اعتباردهی مستقل مانند (Accreditation Service for Certifying Body) ASCB (International Accreditation Board) هستند. ASCB معتبرترین مرجع اعتباردهی مستقل دنیا است که در سال ۱۹۹۵ در انگلستان به منظور اعتبار بخشیدن به طیف وسیعی از نهادهای صدور گواهینامه بین المللی غیر دولتی که محصولات، پرسنل و سیستم های مدیریت را ارزیابی می کنند (CB)،

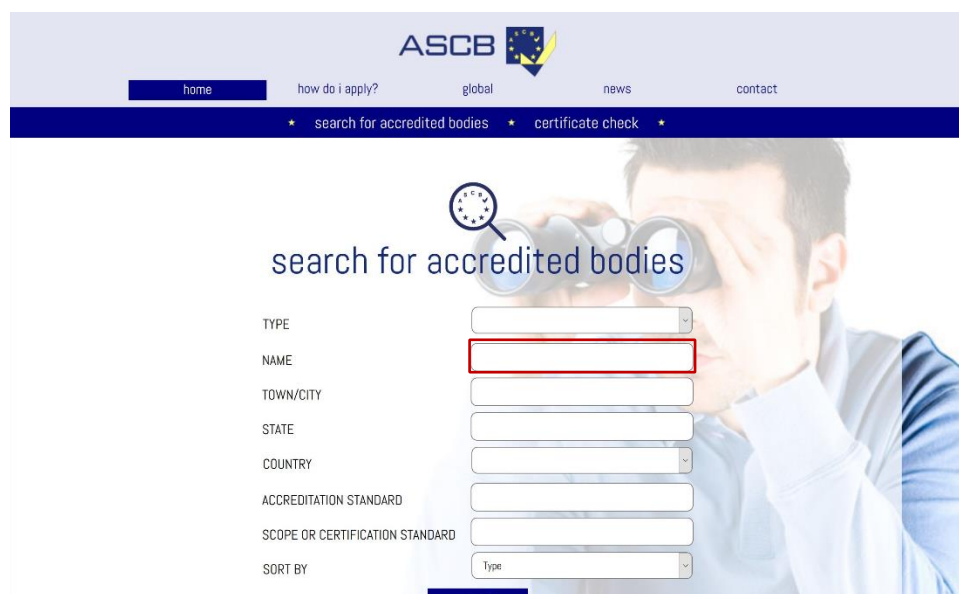
(IB)، شکل گرفت و اکنون دفتر مرکزی این شرکت در ایالات متحده آمریکا و در ۷۰ کشور جهان خدمات اعتباردهی ارائه می دهد.

برای اینکه تشخیص دهید CB مورد نظر مورد تایید ASCB است، مراحل زیر را دنبال کنید:

مرحله اول: از طریق این لینک [/http://www.ascb.co.uk](http://www.ascb.co.uk) وارد وب سایت ASCB شوید:

مرحله دوم: وارد قسمت "search for accredited bodies" شوید:

مرحله سوم: نام CB مورد نظر را وارد کنید و مشخصات ثبت شده آن را ملاحظه و با اطلاعات واقعی CB مطابقت دهید.

* در خصوص سایر مراجع اعتباردهی مستقل نیز می توانید از همین روش استفاده کنید.

۳) اگر CB مورد نظر شما اعلام نماید که فقط از NACI ایران اعتبار گرفته است، می توانید از طریق لینک زیر به وب سایت مرکز تایید صلاحیت ایران مراجعه، استاندارد مورد نظرتان را انتخاب و مشخصات آن CB را ملاحظه کرده و اطمینان حاصل کنید. به طور مثال شرکت "نوبین آموز ثبات" شعبه خاورمیانه DQS آلمان در حوزه استاندارد ISO۹۰۰۱:

<http://naciportal.isiri.gov.ir/portal/home/>

The screenshot shows the NACI portal interface. At the top, there is a header with the logo of the Institute of Standard and Industrial Research of Iran (ISIRI) and the text "مرکز ملی تایید صلاحیت ایران". Below the header, there is a navigation bar with links for "صفحه اصلی", "سازمان ملی استاندارد", "نوبت الکترونیکی", "ارتباط با ما", "English", "دوباره 8 اردیبهشت 1399", and "02:49:43".

The main content area contains a search form with the following fields:

- نام نهاد گواهی کننده (Name of the certifying body)
- شماره گواهینامه (Certificate number)
- وضعیت گواهینامه (Certificate status) - dropdown menu
- تاریخ صدور گواهینامه (Issue date)
- خانمه تاریخ اعتبار گواهینامه (Expiration date)

Below the form, there is a "جستجو" (Search) button. Underneath, there is a table with the following columns:

نام نهاد گواهی کننده	شماره گواهینامه	وضعیت گواهینامه	تاریخ صدور گواهینامه	خانمه تاریخ اعتبار گواهینامه	جزئیات بیشتر
شرکت آرس نوبین پاسارگاد	NACI/127	معتبر	1398/11/27	1401/11/26	جزئیات بیشتر
شرکت نوبین آموز ثبات	NACI/113	معتبر	1397/10/26	1400/10/25	جزئیات بیشتر

At the bottom of the table, there is a pagination control showing "<< < 1 2 3 4 >>>".

در سراسر دنیا شرکت هایی وجود دارند که بدون داشتن "اعتبار ملی یا بین المللی" و حتی بدون اجرای ممیزی، اقدام به صدور گواهینامه ISO برای سازمان ها یا محصولات آنها می نمایند. به نظر من یکی از دلایل اصلی صدور این گواهینامه های نامعتبر، متأسفانه "درخواست صاحبان کسب و کار" است.

آیا می دانید ارزش این گواهینامه ها با گواهینامه ای که خودتان در دفتر کار خود پرینت بگیرید، هیچ تفاوتی ندارد؟

صفحه من را دنبال کنید

[moforoughi_com](https://www.moforoughi.com)

MOHAMMAD FOROUGHİ

Consultant | Trainer | Lead auditor

محمد فروغی

مشاور - مدرس - سرممیز

www.moforoughi.com